

АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
ЗА РАБОТЕЊЕТО НА АГЕНЦИЈАТА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ
ВО 2014 ГОДИНА

Скопје, 2015

Извештајот е изготвен во согласност со членот 158-п од Законот за супервизија на осигурување и за негово изготвување Агенцијата за супервизија на осигурување користеше податоци од сопствена евиденција.

СОДРЖИНА

1. ОСНОВАЊЕ И МИСИЈА	4
2. ФИНАНСИРАЊЕ НА АГЕНЦИЈАТА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ	5
3. АКТИВНОСТИ НА АГЕНЦИЈАТА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ ВО 2014 ГОДИНА	5
3.1. РЕГУЛАТИВА	6
3.2. СУПЕРВИЗИЈА	8
3.3. ЛИЦЕНЦИРАЊЕ	9
4. СОРАБОТКА СО ДОМАШНИ И СО МЕЃУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ	10
5. ЕДУКАЦИЈА И ГРАДЕЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ	11
6. ЗАШТИТА НА ПОТРОШУВАЧИ	14
7. ПРОЕКТИ	16

1. ОСНОВАЊЕ И МИСИЈА

Агенцијата за супервизија на осигурување на Република Македонија (во понатамошниот текст „АСО“) е самостојно и независно регулаторно тело кое врши јавни овластувања утврдени со Законот за супервизија на осигурувањето и Законот за задолжително осигурување во сообраќајот.

Законските надлежности на АСО се однесуваат на:

- Спроведување на супервизија над друштвата за осигурување, осигурителните брокерски друштва, друштвата за застапување во осигурувањето, осигурителните брокери и застапниците во осигурување, правните лица кои се поврзани со друштвата за осигурување и Националното биро за осигурување;
- Донесување подзаконски акти;
- Одлучување за издавање или одземање дозволи, давање или повлекување согласности, отстранување на незаконитости од спроведени супервизии и други поединечни прашања; како и
- Изрекување мерки спрема друштва за осигурување, осигурително брокерски друштва, друштва за застапување во осигурување и други правни и физички лица врз кои АСО има надлежност да спроведува супервизија.

Во рамки на своите овластувања и надлежности, како и преку членство во меѓународни асоцијации од областа на осигурувањето и соработка со други надзорни органи, АСО има за цел да придонесе за зајакнување и поттикнување на развојот на осигурителниот пазар во земјава, создавајќи на тој начин адекватна заштита на правата и интересите на осигурениците и другите корисници на осигурувањето.

Улогата на АСО на пазарот на осигурувањето е насочена кон зајакнување на солвентната позиција на друштвата за осигурување, подобрување на начинот на финансиското известување на овие субјекти, унапредување на корпоративното работење и на процесите на работа во овие субјекти. АСО влијае врз зајакнување на нивото на финансиска контрола и поголемата финансиска стабилност на земјата, создавајќи на тој начин адекватна заштита на правата и интересите на осигурениците и на корисниците на осигурување.

АСО за својата работа одговара пред Собранието на Република Македонија. Собранието го усвојува финансискиот план на АСО, како и годишната сметка која мора да биде ревидирана од страна на независен овластен ревизор.

Орган на управување на АСО е Советот на експерти, составен од претседател на Советот и 4 члена. Претседателот и четирите членови на Советот на експерти на АСО ги именува и ги разрешува Собранието на Република Македонија на предлог на Владата на Република Македонија. Во 2014 година Советот на експерти на АСО беше составен од:

- д-р Климe Попоски, претседател,
- Зоран Стојановски, извршен член,
- Лулзим Имери, извршен член,
- Илија Граорковски, неизвршен член, и
- м-р Александар Петрески, неизвршен член.

Во текот на 2014 година АСО активно работеше за реализација на законски утврдените функции, како од аспект на унапредување на регулативата на пазарот на осигурување така и од аспект на супервизијата на сите учесници во работењето на пазарот на осигурување во Република Македонија.

Советот на експерти работи на седници и донесува одлуки со мнозинство гласови од вкупниот број членови. Во текот на 2014 година Советот на експерти на АСО одржа 32 седници.

2. ФИНАНСИРАЊЕ НА АГЕНЦИЈАТА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ

Во согласност со Тарифникот за содржината и висината на надоместоците и давачките што ги наплатува Агенцијата за супервизија на осигурување и роковите за уплата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 147/09, 149/09, 154/09, 20/12, 130/13, 01/15), работењето на АСО се финансира со надоместоци што ги наплатува од друштвата за осигурување, осигурително брокерските друштва, друштвата за застапување во осигурувањето и другите лица врз кои АСО спроведува супервизија.

Советот на експерти на седницата одржана на 25 декември 2014 година го донесе финансискиот план на АСО за 2015 година и истиот го достави до Собранието на Република Македонија заради усвојување.

3. АКТИВНОСТИ НА АГЕНЦИЈАТА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ ВО 2014 ГОДИНА

Во согласност со приоритетите поставени за 2014 година, АСО донесе подзаконски акти кои произлегуваат од Законот за супервизија на осигурување, супервизорски мерки, одлуки од доменот на лиценцирањето, организираше циклус на едукација и испити за осигурителни застапници и брокери, како и бројни акти со цел поддршка на работата и зајакнување на внатрешните капацитети на АСО.

3.1. Регулатива

Во текот на 2014 година се донесени 6 нови подзаконски акти и 2 подзаконски акта кои уредуваат измени и дополнувања на претходно донесени подзаконски акти со што се придонесе за подетално регулирање на дел од законската материја во повеќе области.

Четири подзаконски акти се донесени со цел усогласување со Законот за изменување и дополнување на Законот за супервизија на осигурување (“Службен весник на Република Македонија” бр. 188/2013) согласно кој се предвидоа нови услови и критериуми за спроведување стручен испит за вршење осигурително брокерски работи и работи на застапување во осигурување како и стручниот испит потребен за добивање дозвола за работа како овластен актуар, и тоа:

- Со Правилникот за начинот и постапката за спроведување на стручен испит за вршење работи на застапување во осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 118/14) се пропишуваат начинот и постапката за спроведување стручен испит за вршење работи на застапување во осигурување, начинот на бодување на првиот и вториот дел од стручниот испит за застапник, како и формата и содржината на уверението за положен стручен испит за застапник во осигурување. Со започнување на примената на овој правилник престанува да важи Правилникот за условите за стекнување со и испитување на стручната подготвеност потребна за вршење работи на застапување во осигурувањето („Службен весник на Република Македонија“ бр. 102/10 и 167/11).
- Со Правилникот за начинот и постапката за спроведување на стручен испит за вршење осигурително брокерски работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 118/14) се пропишуваат начинот и постапката за спроведување стручен испит за вршење осигурително брокерски работи, начинот на бодување на првиот и вториот дел од стручниот испит за брокер, како и формата и содржината на уверението за положен стручен испит за осигурителен брокер. Со започнување на примената на овој правилник престанува да важи Правилникот за условите за стекнување со и испитување на стручната подготвеност потребна за вршење осигурително брокерски работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 102/10 и 167/11).
- Со Правилникот за критериумите во однос на просторните услови и материјално-техничката и информатичка опрема на просториите за полагање на стручниот испит за вршење осигурително брокерски работи и стручниот испит за вршење работи на застапување во осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 118/14) се пропишуваат просторните услови и материјално-техничката и информатичката опрема на просториите за полагање на стручниот испит за вршење осигурително брокерски работи и стручниот испит за вршење работи на застапување во осигурување кои треба да ги

исполнува правното лице кое го спроведува стручниот испит за брокер односно застапник во осигурување.

- Со Правилникот за начинот на спроведување на стручниот испит потребен за добивање на дозвола за работа како овластен актуар („Службен весник на Република Македонија“ бр. 143/14) се пропишуваат начинот и постапката за спроведување на стручниот испит за актуар, начинот на бодување на првиот и вториот дел од испитот како и формата и содржината на уверението за положен стручен испит за актуар. Со започнување на примената на овој правилник престанува да важи Правилникот за начинот на спроведување на стручниот испит потребен за добивање на дозвола за работа како овластен актуар („Службен весник на Република Македонија“ бр. 119/2011).

Со Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за содржината на извештаите кои друштвата за застапување во осигурување, осигурително брокерските друштва и банките ги поднесуваат до Агенцијата за супервизија на осигурување и крајни рокови и начини на поднесување на истите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 189/14) се воведува обврска за осигурително брокерските друштва за достава на месечен извештај за број на склучени договори за осигурување и износ на наплатена и пренесена премија за осигурување, а која произлезе од Законот за изменување и дополнување на Законот на супервизија на осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 112/14). Исто така, поради усогласување со законот, донесен е Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за видови и карактеристики на средствата кои ги покриваат техничките резерви и средствата кои ја покриваат математичката резерва, како и детално пласирање и ограничување на тие вложувања и нивно вреднување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 127/14), со кој се изменуваат обрасците за известување за вложувањата на средствата кои ги покриваат техничките резерви и математичката резерва, со цел да овозможат правилно известување за дозволените вложување во државните хартии од вредност.

Правилникот за деталната содржина на потврдата на овластениот актуар („Службен весник на Република Македонија“ бр. 36/2014) е донесен со цел усогласување со новиот Правилник за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви („Службен весник на Република Македонија“ бр. 187/2013), согласно кој, почнувајќи од првиот квартал во 2014 година, актуарите ја прават процената на техничките резерви на друштвата за осигурување. Со започнување на примената на овој правилник престанува да важи Правилникот за деталната содржина на потврдата на овластениот актуар („Службен весник на Република Македонија“ бр. 64/2011).

Со Правилникот за правила на актуарската професија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 200/14) поблиску се пропишуваат правилата на актуарската професија кои треба да ги почитува актуарот кој има добиено дозвола за работа како овластен актуар. Овој правилник

содржи дел од одредбите пропишани во кодексите на однесување на професионалните актуарски здруженија, а ги вклучува и барањата за континуирана едукација на актуарите. Со донесувањето на овој подзаконски акт се овозможи прудентно спроведување на одредбите од член 112 став (4) точка 3) од Законот за супервизија на осигурување каде што е пропишано дека АСО ќе ја одземе дозволата за вршење работа како овластен актуар, доколку актуарот ги прекрши правилата на актуарската професија.

3.2. Супервизија

АСО спроведува супервизија на друштвата за осигурување, осигурителните брокерски друштва, друштвата за застапување во осигурување и Националното биро за осигурување, во согласност со Законот за супервизија на осигурување, Законот за задолжително осигурување во сообраќајот и другите релевантни прописи. Исто така, АСО има надлежност да спроведува супервизија на физичките лица кои вршат осигурителни брокерски работи и работи на застапување во осигурување.

АСО ја спроведува супервизијата преку: перманентна вонтеренска супервизија на работењето на друштвата за осигурување и другите осигурителни субјекти преку прибирање, анализирање и верифицирање на доставените извештаи и информации, како и преку теренска (целосна или делумна) супервизија на работењето на осигурителните субјекти.

Во делот на супервизијата, во согласност со усвоениот годишен План за супервизија, АСО спроведува теренска супервизија на работењето на друштвата за осигурување, осигурително брокерските друштва и друштвата за застапување. Целта на теренската супервизија е оценување на сигурноста, стабилноста, ризичноста и усогласеноста на работењето на друштвото.

Во согласност со Планот за супервизија за 2014 година, АСО спроведе 11 теренски супервизии, и тоа:

- 8 целосни теренски супервизии кои се однесуваа на работењето на 8 друштва за осигурување;
- 3 делумни теренски супервизии на осигурително брокерски друштва.

Кај 3 друштва за осигурување теренските супервизии беа спроведени заеднички со претставници на регулаторните тела од земјите на мајките компании.

Врз основа на спроведените теренски супервизии, АСО издаде 71 наредба за отстранување на незаконитостите.

Во текот на 2014 година, АСО спроведуваше редовна вонтеренска супервизија која е заснована на известувања на учесниците на пазарот на осигурување. Известувањата, покрај во хартиена форма, се доставуваат и по електронски пат преку АСО порталот, кој претставува софтверска апликациска платформа имплементирана од страна на АСО, а со цел да се подобри начинот на прибирање,

чување и обработка на податоци од субјектите на пазарот на осигурување. Погolem дел од податоците од друштвата за осигурување се доставуваат на квартална основа преку сет извештаи (статистички обрасци; финансиски извештаи; извештај за вреднување на ставки од билансот на состојба; супервизорски извештаи; дополнителни финансиски извештаи и актуарски извештај), а дел на месечна основа (извештај за коефициентите на ликвидност). Исто така, и осигурително брокерските друштва и друштвата за застапување во осигурување на квартална основа доставуваат статистички обрасци за структурата и обемот на работите за посредување во осигурување, а на годишна основа доставуваат финансиски извештаи.

Врз основа на спроведената вонтеренска супервизија, АСО изрече 2 наредби за отстранување на незаконитостите.

За утврдените прекршоци, овластените лица на АСО, во рамките на своите овластувања, на сторителот на прекршокот му нудат посредување и постигнување согласност со која сторителот на прекршокот треба да ја плати глобата, другите давачки или да ги отстрани последиците од прекршокот. Постапката за посредување во АСО се води пред Комисија за посредување составена од вработени лица во АСО именувани од Советот на експерти. Во 2014 година Комисијата за посредување при АСО спроведе постапка за посредување за 45 прекршоци. Притоа се постигнати:

- 38 спогодби за отстранување на последици од прекршок, од кои 2 се изречени врз основа на спроведена вонтеренска супервизија, а 36 врз основа на теренски супервизии; и
- 10 спогодби за плаќање глоба, од кои 2 се изречени врз основа на спроведена вонтеренска супервизија, а 8 врз основа на теренски супервизии.

За прекршоците утврдени во Законот за супервизија на осигурување, прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува АСО. Прекршочната постапка пред Прекршочниот орган ја води Комисија за одлучување по прекршок формирана од вработени лица во АСО именувани од Советот на експерти. Комисија за одлучување по прекршок АСО во 2014 година немаше добиено ниту едно барање за спроведување прекршочна постапка.

3.3. Лиценцирање

Во доменот на лиценцирањето, АСО во 2014 година издаде:

- 4 дозволи за основање осигурително брокерски друштва (ВЕБЕР ГМА, СН ОСИГУРИТЕЛЕН БРОКЕР, ВИА БРОКЕР, МАК ТРЕНД БРОКЕР);
- 2 дозволи за основање друштво за застапување (ЛАЈФ ВИЗИОН и ГЛС ОСИГУРУВАЊЕ);
- 1 дозвола за воведување нова класа на осигурување (ТРИГЛАВ ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје);
- 2 дозволи за овластен актуар;
- 18 согласности за вршење функција член на орган на управување;
- 24 согласности за измена на Статут на друштво за осигурување;

- 15 согласности за друштва за ревизија на финансиските извештаи и консолидирани финансиски извештаи на друштвата за осигурување;
- 2 согласности за стекнување квалификувано учество во друштво за осигурување;
- 4 согласности за стекнување квалификувано учество во осигурително брокерско друштво;
- 1 согласност за измена на назив на седиште;
- 1 согласност за вршење работи на застапување во осигурување од страна на банка;
- 238 лиценци за застапници во осигурувањето; и
- 43 лиценци за осигурителни брокери.

Со состојба на 31.12.2014 година, вкупниот број на лиценцирани осигурителни брокери изнесува 377, а во 2014 г. се издадени 43 лиценци за осигурителни брокери. Во текот на 2014 година беа одржани 2 обуки за осигурителни брокери, а вкупниот број на лица кои ги посетувале обуките е 137. Исто така, во текот на годината беа организирани 7 испити на кои 151 лица го положиле испитот.

Со состојба на 31.12.2014 година вкупниот број на лиценцирани застапници во осигурувањето изнесува 857. Во текот на 2014 година се издадени вкупно 238 лиценци за застапник во осигурувањето, а одземени се 46 лиценци. Низ процесот на едукација поминале 716 лица организирани во 2 обуки за застапници во осигурувањето. Исто така, беа организирани и 8 испити на кои 413 лица го положиле испитот.

4. Соработка со домашни и со меѓународни институции

Еден од главните приоритети на АСО за 2014 година е заокружување на интензивната соработка со домашните регулаторни органи и други надлежни институции, како и со супервизорски тела и институции од странство.

Во текот на 2014 година на иницијатива на Европското тело за осигурување и пензиски фондови (ЕИОРА), АСО учествуваше во спроведување анализа за оценка на еквивалентност на барањата за професионална тајна согласно одредбите за професионална тајна од Солвентност II Директивата на Европската Унија.

По спроведената анализа, Европското надлежно тело за осигурување и пензиски фондови (ЕИОРА) изготви Извештај за оценка на еквивалентност на барањата за професионална тајна согласно кој регулативата и стандардите во Република Македонија во однос на барањата за професионална тајна во односите со земјите членки на Европската Унија се оценети како еквивалентни, додека во однос на односите со останатите земјите членки на Европската економска област (Норвешка, Лихтенштајн и Исланд) се оценети како значајно еквивалентни.

На покана на регулаторните тела на земјите членки на ЕУ, претставници на АСО учествуваа и во работата на 4 супервизорски колеџи кај регулаторните институции во 2 земји членки на ЕУ, и тоа во Австрија и во Бугарија. Супервизорските колеџи ги организираат регулаторните тела на ЕУ

согласно насоките на Европското тело за осигурување и пензиски фондови (EIOPA) со цел подобар надзор на осигурителните групации кои се присутни во повеќе земји на ЕУ и земји кои се во различна фаза во пристапните процеси во ЕУ. Супервизорските колеџи претставуваат одлична можност за размена на искуства и заедничка примена на методологија.

Во интерес на поголема хармонизираност со добрата меѓународна пракса, АСО се обрати до Меѓународната асоцијација на осигурителни супервизори (IAIS) за спроведување само-процена и професионална оценка на Основните осигурителни принципи (ООП) на темата "Супервизорски мерки". За таа цел, беа земени предвид три ООП и тоа, ООП 9 – Спроведување супервизија и известување, ООП 10 - превентивни и корективни мерки, ООП 11 – Извршување мерки на супервизија. Во својот извештај¹, Меѓународната асоцијација на осигурителни супервизори (IAIS) оценува дека во работењето на АСО постои *голема усогласеност*² со споменатите ООП.

Претставници на АСО учествуваа во работата на 21 годишна конференција на Меѓународната асоцијација на осигурителни супервизори (IAIS) која се одржа од 23 до 25 октомври 2014 година во Амстердам, Холандија. Претставник на АСО учествуваше во работата на Супервизорскиот форум на Меѓународната асоцијација на осигурителни супервизори (IAIS) – работно тело формирано во 2011 година чија цел е да ја зајакне ефикасноста на супервизијата на осигурувањето и да се поттикне изедначување на супервизорските практики. Исто така, претставници на АСО учествуваа на единаесеттиот состанок на Поткомитетот за внатрешен пазар и конкуренција и на Поткомитетот за економско-финансиски прашања и статистика, составен дел на Комитетот за стабилизација и асоцијација (КСА), на кои беа презентирани достигнувањата во секторот на осигурувањето во Република Македонија во делот на остварување на обврските од Спогодбата за стабилизација и асоцијација со Европската Унија.

5. Едукација и градење на капацитетите

Во насока на ефикасно спроведување на своите законски надлежности и активности, АСО континуирано вложува во зајакнување на човечките ресурси преку воспоставување и имплементација на систем на континуирана едукација и стручно усовршување на вработените. Во рамки на активностите за развој на овие ресурси, АСО во 2014 година ги зајакна своите капацитети преку воспоставување и имплементација на систем на континуирана едукација и стручно усовршување на вработените.

Во насока на едукација и стручно усовршување на вработените од АСО, се реализираа посети на семинари, конференции и регулаторни тела за осигурување. Позначајни од нив се:

- Учество на семинар за процена на адекватноста на капиталот на осигурителните компании, Базел, Швајцарија, март 2014;

¹ Доставен во јануари 2015 година.

² Оценка 4 од 5, Методологијата за само-процена и професионална оценка е достапна на www.iaisweb.org

- Учество на семинар на тема „Одредување на цени кај неживотното осигурување: Практична имплементација на модерни техники“, Загреб, Хрватска, март 2014;
- Учество на конференција за осигурување на моторни возила – пат кон профитабилноста, Истанбул, Турција, април 2014;
- Учество на меѓународен осигурителен форум на NAIC (National Association of Insurance Commissioners), Вашингтон, САД, мај 2014;
- Учество на 15-тата конференција ICTI - Информациска и комуникациска технологија и осигурување, Нови Сад, Србија, мај 2014;
- Учество на семинар за супервизија базирана на ризик во организација на EIOPA, Љубљана, Словенија, мај 2014;
- Учество на Втората Работилница на тема „Примената на Меѓународните стандарди за финансиско известување од регулаторни органи на финансиските пазари во Југоисточна Европа“, Виена, Австрија, јуни 2014;
- Осми меѓународен семинар за осигурителни супервизори во врска со основните супервизорски проблеми, Беатенберг, Швајцарија, јуни 2014;
- Учество на втората регионална конференција на Европа Ре, Белград, Србија, октомври 2014;
- Учество на 8-миот состанок на Иницијатива за супервизија на осигурувањето на Централна, Источна и Југоисточна Европа (CESEE ISI), Кишинев, Молдавија, октомври 2014;
- Учество на регионален семинар за супервизија базирана на ризик за силен и транспарентен осигурителен пазар, Ерменија, октомври 2014;
- Посета на меѓу секторски семинар за супервизорски колеџи во организација на EIOPA, Берлин, Сојузна Република Германија, ноември 2014.

Во периодот од 2 до 5 јуни 2014 година АСО се јави како организатор и домаќин на повеќе настани од регионално и меѓународно значење за супервизијата на осигурувањето. Овие исклучителни настани беа организирани во соработка со Супервизорското тело за финансиски пазари на Австрија (Financial Market Authority - FMA), Централната банка на Унгарија (Central Bank of Hungary- MNB), Меѓународната асоцијација на осигурителни супервизори (IAIS) и Европското тело за осигурување и пензиски фондови (EIOPA). Преку организирањето вакви настани се поттикнува соработката меѓу регулаторните органи и се придонесува за понатамошен развој и унапредување на функцијата на супервизорските тела.

Во рамките на претходно наведениот период се одржаа следниве настани:

- Седми состанок на Иницијативата за супервизија на осигурувањето на земјите од Централна, Источна и Југоисточна Европа (CESEE Insurance Supervision Initiative)- 3 јуни 2014 година
Целта на Иницијативата за супервизија на осигурување на земјите од Централна, Источна и Југоисточна Европа (CESEE) е размена на искуства во делот на спроведување супервизија на друштвата за осигурување, како и хармонизирање на законската и подзаконската регулатива во областа на осигурувањето. Состаноците на иницијативата се одржуваат на највисоко ниво, 2 пати во текот на годината, и оваа година првиот состанок се одржа во организација на АСО. На состанокот беа присутни вкупно 52 учесници- претставници од регулаторните тела од земјите од Централна, Источна и Југоисточна Европа, како и еминентни професори од областа на осигурувањето и управувањето со ризици. Дискутираните теми на состанокот ги опфаќаа следниве области:

- Супервизорски колеџи;
- Предизвиците на супервизорите во спроведувањето на барањата за групно управување;
- Искуството од либерализација на пазарот за автоодговорност,
- Улогата на осигурителниот супервизор во однос на договорите за осигурување и однесувањето на осигурителниот пазар.

- Редовен состанок на Супервизорскиот форум на Меѓународната асоцијација на осигурителни супервизори (IAIS) – 3 и 4 јуни 2014 година

Супервизорскиот форум претставува тело во кое членуваат високи претставници на супервизорски тела на 20 земји од светот чија што цел е воспоставување глобални стандарди за ефикасно спроведување на супервизија. Ваквите состаноци се одржуваат неколку пати годишно, а на состанокот кој се одржа во Охрид беа присутни 9 претставници од земјите членки на Меѓународната асоцијација на осигурителни супервизори (IAIS).

- Актуарска конференција за осигурителни супервизори – 4 јуни 2014 година

За прв пат во земјите од Централна, Источна и Југоисточна Европа, по иницијатива на АСО, се организираше Актуарска конференција за осигурителни супервизори со еминентни предавачи во состав на академски професори, претставници од Меѓународната асоцијација на осигурителни супервизори (IAIS) и Европското тело за осигурување и пензиски фондови (EIOPA). Конференцијата имаше за цел да ги собере актуарите и супервизорите од регулаторните тела во регионот со цел да се обезбеди размена на искуства и понатамошно промовирање на актуарската професија. Заинтересираноста за актуарската конференција беше значителна и на неа присуствуваа 51 учесник од различни професии од областа на осигурувањето, меѓу кои најголемиот дел беа актуари.

- Работилница на тема „Медиумите и осигурувањето“ 5 јуни 2014 година

Работилницата имаше за цел да ги запознае претставниците на медиумите со најзначајните теми и предизвици во областа на осигурувањето во земјата и беше посетена од 13 претставници од медиумите од Република Македонија.

На оваа работилница беа обработени следниве теми:

- Улогата на АСО;
- Пазарот на осигурување во Република Македонија;
- Законската регулатива во Република Македонија со посебен осврт на Законот за задолжително осигурување во сообраќајот;
- Актуелни прашања од областа на осигурување.

Воспоставената соработка на АСО со Централната банка на Холандија (De Nederlandsche Bank-DNB) продолжи и во 2014 година, така што беа реализирани 2 обуки. Првата обука се однесуваше за реосигурување и методологија за спроведување супервизија и истата беше одржана во јули 2014 година, во седиштето на Централната банка на Холандија, во Амстердам, Холандија. На оваа обука од страна на експертите од DNB беше презентирани пазарот на реосигурување во Холандија, производите на реосигурување, како и улогата на супервизорот во регулирањето на пазарот на реосигурување. Исто така беше презентирани и FOCUS! Методологијата за спроведување супервизија која е воспоставена во Централната банка на Холандија како алатка за поефективна супервизија на осигурителните компании. Потоа, во октомври 2014 година во Амстердам, беше спроведена уште една обука за супервизија во осигурувањето. Преку соработката со Централната банка на Холандија, супервизорите од АСО се стекнаа со знаење и искуства кои понатаму ќе им помогнат за унапредување и усовршување на начинот на вршење супервизија врз субјектите на осигурување во Република Македонија.

6. Заштита на потрошувачи и финансиска едукација

Основната цел и главен приоритет во дејствувањето на АСО е постигнување високо ниво на заштита на потрошувачите. Во оваа насока, во текот на 2014 година, АСО ги продолжи активностите за едукација на граѓаните за значењето и улогата на осигурувањето, како и информирање за правата и обврските на осигурениците кои произлегуваат од различни продукти на осигурување.

Во март 2014 година во Македонија се одржа Глобална недела на пари, која беше дел од активностите што Координациското тело за финансиска едукација во кое членуваат: Народната банка на Република Македонија, Министерството за финансии, АСО, Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување и Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, ги презеде како дел од светската недела на пари, која, пак, е во организација на

Меѓународната организација за финансиска едукација на деца и млади. Целта на оваа организација е да ги поттикне децата и младите да инвестираат во нивната иднина со тоа што ја потенцира важноста на раната финансиска едукација за да им помогне на децата да станат свесни за нивните финансиски права, да ја олесни пристапноста до финансиските услуги и да ги развие нивните финансиски вештини.

АСО, како член на Координациското тело за финансиска едукација, во рамките на глобалната недела на пари одржи презентација пред ученици од средните училишта во Македонија. Од страна на АСО беа извршени презентации преку кои беше претставена финансиската услуга осигурување и користа од истата. Преку објаснување на осигурителни поими и давање практични примери на учениците им беа доближени основните поими на осигурувањето, правата и обврските на осигурениците како корисници на осигурителни производи и услуги.

Исто така, во рамки на склучениот меморандум за соработка со Народната банка на Република Македонија, во организација на двете институции беше распишан Конкурс за деца и млади за литературни и ликовни творби на следните теми: „И јас умеам да штедам“ или „Што значи за мене осигурувањето на домот и семејството“. Рамноправни парични награди, од кои шест за ликовна творба на ученици од основното образование и шест за литературна творба на ученици од средното образование, беа доделени од страна на гувернерот на Народната банка на Република Македонија, г. Димитар Богов, и претседателот на Советот на експерти на АСО, г. Климе Попоски на одбележувањето на Меѓународниот ден на штедењето (31.10.2014). Во завршницата на настанот, присутните имаа можност да ја разгледаат изложбата од поднесените литературни и ликовни творби.

На 1 ноември 2014 година АСО го одбележа „Денот на осигурување“ со пригодна свеченост која се одржа во х. „Александар Палас“, Скопје. На прославата беше доделена награда за млад истражувачки труд од областа на осигурувањето и управувањето со ризик на м-р Благоица Петрески, за трудот со наслов „Емпириска анализа на ризиците и отпорноста на шокови на македонскиот осигурителен сектор“. Во истата пригода, а во насока на постојана едукација на јавноста, АСО ја промовираше детската игра „Помалку ризик, повеќе забава“ која има за цел преку игра да ги научи најмладите за придобивките од осигурувањето и можноста за избегнување на ризиците и нивно справување.

Во насока на заштита на правата на осигурениците, АСО постапуваше по предмети доставени од осигуреници, корисници на осигурување и трети оштетени лица, кои не биле задоволни од постапувањето на друштвата за осигурување. Во текот на 2014 година се поднесени **149** претставки, при што

- **107** претставки се решени, од кои **42** во корист на подносителите на претставките;
- **26** претставки се без основа за постапување;

- 1 претставка е предадена на друг надлежен орган; и
- 15 претставки се во процес на решавање.

7. Проекти

Во рамки на проектните активности во 2014 година, АСО продолжи со имплементација на Проектот на Светската банка за осигурување од катастрофални ризици SEEC CRIF кој започна во 2011 година.

Во текот на 2011 година започна со реализација регионалниот проект на Светската банка за осигурување од катастрофални ризици, при што АСО беше назначена за имплементатор на Проектот во Република Македонија. Целта на овој проект е да се промовира развојот на осигурувањето од ризици од природни катастрофи и временски неприлики на домашниот пазар, со што на локалните стопанственици и на населението ќе им биде овозможено да купат прифатливи производи за осигурување од овие ризици, коишто во моментот не може да се најдат на пазарот.

Во текот на 2014 година, како побитни активности во рамки на Проектот ги издвојуваме:

- Во март 2014 година е одржана првата обука за акредитирање на застапниците во осигурување за продажба на нови и иновативни осигурителни производи, а беше одржан и тренинг за проценители на штети кои ќе вршат процена на настанатите штети и на тој начин ќе ја поддржат алатката за проценка на штетите.
- Во јуни 2014 година, се одржа регулаторна работилница организирана од страна на Светската банка. Работилницата значи значаен квалитативен чекор во развојот на здраво и одржливо регулирање на RBS (супервизија базирана на ризик) за осигурување од земјотрес во земјите- членки на Европа Ре.
- Во јули 2014 година започна продажбата на производи за осигурување од земјотрес.
- Во септември 2014 година беше промовиран новиот иновативен производ за осигурување во земјоделството.
- Во октомври 2014 година се одржа Втора регионална конференцијата на Европа Ре на која беа презентирани најновите случувања на проектот.

Во рамки на своите програмски определби за развој на пазарот на осигурување во Република Македонија, АСО предвиде промовирање на доброто корпоративно управување кај друштвата за осигурување во Република Македонија, со цел да го продолжи позитивното искуство на финансискиот сектор во земјата во промовирањето на добрата пракса на корпоративното управување. Во таа насока, во ноември 2014 година АСО го промовираше Водичот за

корпоративно управување наречен „Насоки за воведување на добри практики на корпоративно управување во друштвата за осигурување во Република Македонија”, подготвен во соработка со ИФЦ – Меѓународна финансиска корпорација, МИОД – Македонскиот институт на директори и SECO - Државниот секретаријат за економски прашања. Во делот на оваа проектна активност беше организирана обука за претставници на Друштвата за осигурување и АСО која имаше за цел на учесниците да им овозможи запознавање со основите начела на доброто корпоративно управување. По завршувањето на обуката за корпоративно управување, учесниците се стекнаа со сертификат (ниво 1) од областа на корпоративното управување.

АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ

Претседател на Советот на експерти,

д-р Климе Попоски

Број 0201-448/4
Скопје
29.6.2015 година